

**WOJEWÓDZKI URZĄD
OCHRONY ZABYTKÓW
wrocławiu**

50-243 Wrocław, ul. Władysława Łokietka 11
tel. (071) 343-65-01, 344-38-92, fax 344-14-49

WZA.5183.2437.2018.MP
rkp-16983-2018

Wrocław, 17.05.2018 r

Biuro Projektowe
„B A M A R ”
ul. Skwierzyńska 39/76
53-521 Wrocław

Dot.: opinia w zakresie ochrony zabytków w trybie ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (t.j: Dz.U.2013, poz. 687) do wniosku o uzyskanie zezwolenia na realizację inwestycji drogowej dla zadania pod nazwą: „Rozbudowa dróg powiatowych nr 1917D tj. ulicy Wilczyckiej w Kielczowie i ulicy Wrocławskiej w Wilczycach oraz nr 1922D tj. ulicy Rzecznej w Kielczowie, gm. Długołęka”.

W odpowiedzi na Państwa pismo, znak: MB/2018/75 z dnia 20.04.2018 r., wpl. dnia 25.04.2018 r., w sprawie jak wyżej informuję, że planowana inwestycja zlokalizowana jest w obszarze reliktów pradziejowego i historycznego osadnictwa – na terenie wsi o metryce średniowiecznej (wieś Kielczów po raz pierwszy wymieniana w źródłach historycznych w roku 1335 jako *villa Wigandi*), objętej w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego terenów w obrębie Kielczów w gminie Długołęka - część „B” (Uchwała nr XXXVIII/664/2006 Rady Gminy Długołęka z dnia 31.01.2006 r.), strefą „OW” obserwacji archeologicznej oraz na terenie historycznego układu ruralistycznego wsi Kielczów, w którym usytuowany jest zespół kościelny wpisany do rejestru zabytków - decyzja nr A/1092 z dnia 17.11.2008 r.

Stwierdzone i potencjalnie znajdujące się na tym terenie relikty osadnicze stanowią zabytek w rozumieniu art. 3 pkt 1, 4, w związku z art. 6 ust. 1 pkt 3 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. 2017, poz. 2187). W związku z tym przedstawiam następujące uwarunkowania konserwatorskie wobec przedmiotowego zamierzenia:

- w ramach opiniowanego zadania wymagane jest przeprowadzenie badań archeologicznych, obejmujących stały nadzór archeologiczny i ratownicze badania archeologiczne, za pozwoleniem Dolnośląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, w trybie przewidzianym art. 36 ust. 1 pkt 5 i ust. 4 ustawy z dnia 23 lipca o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j: Dz.U.2017, poz. 2187) oraz Rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 22 czerwca 2017 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (Dz.U.2017, poz.1265),

Propozycję przebudowy/przesunięcia fragmentu muru (zabytkowe ogrodzenie zespołu kościelnego) w rejonie kościoła p. w. Najświętszej Maryi Panny Różańcowej w Kielczowie, (dz. nr 265) opiniuje negatywnie.

Omawiany fragment muru stanowi integralną część zabytkowego zespołu kościelnego: kościół parafialny p.w. MB Różańcowej wpisany do rejestru zabytków - decyzja nr A/1092 z dnia 17.11.2008 r. wraz z dawnym cmentarzem przykościelnym z XIV w., XVIII w. i XIX w. - ujętym w wojewódzkiej ewidencji zabytków. Ponadto ww. zespół kościelny zlokalizowany jest na terenie historycznego układu ruralistycznego wsi Kielczów. Obszar ten stanowi zabytek w myśl art. 3 pkt 12, w związku z art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z dn. 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t. j. Dz. U. z 2017, poz. 2187) i ujęty jest w gminnej ewidencji, z tego tytułu podlegającego ochronie i opiece na podstawie art. 6 ust. 1 ww. ustawy. Ochrona zabytku polega m. in. na uwzględnieniu zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska, a także na zapobieganiu zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytku. Ochrona takiego układu ma na celu trwałe zachowanie jego historycznego rozplanowania, kompozycji przestrzennej. Oznacza to między innymi zachowanie w niezmienionym kształcie rozplanowania placów i ulic, ich przebiegu, szerokości i przekroju, układu i sposobu zagospodarowania poszczególnych parceli, istotnych dla historycznego krajobrazu kulturowego kształtującego sylwetę miejscowości. Na tym terenie należy dążyć do utrzymania i rewaloryzacji historycznego układu wraz z zabytkowymi zespołami zabudowy.

Zespół kościelny usytuowany jest w środkowej części miejscowości. Kościół wzniesiony w południowej części owalnego cmentarza (obecnie nieczynnego); całość posadowiona na niewielkim wyniesieniu. Od

północny teren przykościelny graniczy z niewielkim skwerem (dawniej teren zieleni z pomnikiem w centralnym miejscu) obecnie plac wyłożony kostką betonową - miejsce parkingowe. Kościół wraz z cmentarzem otoczony był pełnym ceglany murem rozczłonkowany nieco wyższymi słupami o przekroju kwadratu. Ogrodzenie wieńczy ceglany zabkowany gzyms przykryty cementowym okapem. Od strony zachodniej zachowała się główne wejście (brama współczesna) prowadzącą do zespołu kościelnego.

Obecnie wygląd zespołu kościelnego zaburzony został poprzez wyburzenie części historycznego muru (od strony północno-wschodniej) i postawienie nowego ahistorycznego ogrodu gabiowego. Prace te wykonane zostały bez pozwolenia konserwatorskiego.

W opinii tu. Urzędu propozycja przesunięcia części muru jest działaniem błędnym prowadzącym do zniekształcenia jego pierwotnego, utrwalonego historycznie układu, co w konsekwencji doprowadzi do jego całkowitej degradacji. Mur stanowi integralną całość z historycznym założeniem kościelno - cmentarnym. Organ konserwatorski nie znajduje uzasadnienia dla rozbioru/przeniesienia zabkowanego ogrodu. Likwidacja muru stanowiłby destrukcję historycznej przestrzeni zabkowanego zespołu oraz historycznego układu ruralistycznego wsi Kiełczów. W ocenie organu konserwatorskiego zachowany zabkowany mur należy poddać remontowi i konserwacji, a w miejscu wyburzonego należy odtworzyć ogrodzenie na wzór historycznego.

Wobec powyższego należało stwierdzić, iż przedmiotowe zamierzenie w zakresie przebudowy/przesunięcia fragmentu muru (zabkowane ogrodzenie zespołu kościelnego) usytuowanego na dz. nr 265, narusza zasady ochrony zabkowników. W związku z tym organ konserwatorski wyklucza możliwość przebudowy i lokalnej dyslokacji historycznego muru.

Zawarcie powyższych warunków w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji, w zakresie rozbudowy dróg powiatowych nr 1917D tj. ulicy Wilczyckiej w Kiełczowie i ulicy Wrocławskiej w Wilczycach oraz nr 1922D tj. ulicy Rzędznej w Kiełczowie, gm. Długoleka, na zasadzie określonej w art. 11d ust. 1 pkt 8f ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (tj: Dz.U.2013, poz. 687), wynika z potrzeb ochrony zabkowników i jest konieczne dla trwałego zachowania wartości zabkunku, zgodnie z art. 4 ustawy o ochronie zabkowników i opiece nad zabkownikami z dnia 23 lipca 2003 r. (tj: Dz.U.2017, poz. 2187).

Dolnośląski
Wojewódzki Konserwator Zabkowników
wrocławiu
mgr Barbara Nowak-Obełda

1. Adresat
2. a/a-t-ka Wilczyce, Kiełczów, gm. Długoleka
mp/ww